

Colecția *Carte Românească. Începuturi* este coordonată
de Roxana Patraș

Editor: Vasile Burlui

Redactor: Laura Catrinescu

Tehnoredactor: Alexandra Uzier

Design copertă: Paul Gorban

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BARONZI, GEORGE

Misterele Bucureștilor / George Baronzi. – Iași: Cartea
Românească Educațional, 2019

ISBN 978-606-9088-61-6

821.135.1

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, Iași –
2019

Adresa: Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2, Iași – 700124

www.ecredu.ro

George Baronzi

Misterele Bucureștilor

Ediție îngrijită de

Laura Catrinescu și Livia Iacob

Studiu introductiv de Laura Catrinescu

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

Cuprins

Studiu introductiv:	5
Prefață:	13
Capitolul I: Ce aduce minutul nu aduce anul	15
Capitolul II: Două stilete	21
Capitolul III: Câteva pagini din trecut	31
Capitolul IV: Doamna Dalia	49
Capitolul V: O piață rea	65
Capitolul VI: O cursă	83
Capitolul VII: Biletul	91
Capitolul VIII: Prințesa Argira	97
Capitolul IX: O vedetă neprecugetată	101
Capitolul X: Soare cu ploaie	111
Capitolul XI: Temnița de la Curtea Arsă	125

Capitolul XII: Unul din doi	147
Capitolul XIII: O privire retrospectivă	151
Capitolul XIV: Strada belvederei	155
Capitolul XV: Semne de vijelie	171
Capitolul XVI: Confesiunea	183
Capitolul XVII: Ion creștinatul	241
Capitolul XVIII: Credinciosul servitor	249
Capitolul XIX: Amor și aur	263
Capitolul XX: Cine să fie oare?	275
Capitolul XXI: Un talisman	281
Glosar	285

www.ecredu.ro

facebook

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ
Telefon: 0763 082 213
Adresa: Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2, Iași – 700124
E-mail: comenzi@ecredu.ro

Tipărit în România

tămâiate în sfera lor politică sau literară, pe arena cucărilor amoroase, în strălucirea luxului, pe pedestalul frumuseții sau al virtuții.

Mulți vor descoperi indivizi din cunoștințele lor; mulți, iacă, se vor întâlni cu sinele, de e cu puțință a ne exprima astfel; dar liniștească-se oricine, nimeni nu va fi numit pe numele său; autorul crezând de datoria sa a menagia susceptibilități ce cu drept cuvânt s-ar revolta în contra unor revelați de această natură, va fi cu cel mai mare scrupul în întreprinderea sa și de câte ori va ridica un vâl spre a descoperi vre-unul din misterele sale, nu va uita niciodată modestia cu care trebuie să acopere goliciunea expusă vederii cititorilor săi; căci dacă unele femei urâte au adese obiceiul a desaproba o fotografie fidelă sau a acuza spilcul care nu știe să lingusească vanitatea lor, cu atât mai mare cuvânt se simte orice suflet atins de câte ori se vede expus în goliciunea sa morală.

Reuși-va a ajunge pe deplin la scopul său? Iacă întrebarea ce-și vor face unii din cititorii noștri. Autorul știe ce grea sarcină și-a impus, dar el știe asemenea că publicul nu cunoaște marginile posibilității ce împresoară, la noi, cariera literară.

Oricum însă, el se resemnează în aprecierea cea dreaptă a acestui public, și încurajat de imparțialitatea sa ca și de buna voință cu care a salutat totdeauna modestele sale scrieri, îi dedică și acum fructul vegherilor sale.

. *Autorul*

Capitolul I

CE ADUCE MINUTUL NU ADUCE ANUL

Pe o noapte noroasă din toamna anului 1855, un om trecea repede pe o strădișoară care dă în strada cea mare a Belvederei.

Acest personaj, cu care vom face cunoștință mai târziu, era un militar ce se distingea prin gradul de maior.

Figura sa și părul său mai mult cărunț putea să-l arate ca de vreo patruzeci și cinci până la patruzeci și opt de ani. Statura-i era de mijloc și-și ținea corpul milităresc.

Trăsăturile fizionomiei sale acuzau într-însul urmele unor suferințe morale, și, de nu ne amăgim, chiar ale unei remușcări, cutezăm a zice. Căutătura sa era rătăcită, dar un aer de prepus sau de o temere de rău ascunsă nu scăpau din ochiul unui fizionomist încercat.

Cu toate acestea, întunericul nu permitea cuiva să vadă bine ce expresie lua figura sa în acea noapte care își dase mâna cu elementele ca să înspăimânte pe bietul trecător, dar după iușeala pașilor săi și după deasa aruncătură din ochi asupra trăsurilor ce le vedea trecând pe lângă dânsul, se putea lesne înțelege că acest om căuta un mijloc mai expeditiv ca să poată înconjura vijelia ce se apropia cu o repezițiune înspăimântătoare.

Dar cu toată iuțeala lui, cu toată figura lui, putem zice, vijelia se apropiase. Cerul se vedea îmbrobodit peste tot de nori negri de ploaie. Vântul sufla furios, înălțând pulberea de pretutindeni.

Tunetul ce abia se auzea de departe, acum zguduia ferestrele caselor pe lângă care trecătorul întârziat aluneca ca umbra unui abure căzut.

Dar desele fulgere, în loc de-ai lumina calea, îl înfiora și mai mult, și, cu tot acel oarecare aer de asprime ce se descoperea în caracterul său, el se simțea adesea dispus a-și face semnul crucii de câte ori acest meteor lucea pe dinaintea ochilor lui.

Cu toată asprimea însă ce-i insufla sosirea acelei vijelii și cu toată dorința ce avea omul acesta de a se vedea la un adăpost sigur, el nu se putu opri de a sta un minut în loc, văzându-se în fața unui alt trecător care păru a-i tăia drumul.

Acest nou personaj nu era nici mai mult nici mai puțin decât purtătorul unei scrisori pe care o ținea în mână, și care pân-aici nu făcuse decât a se uita la toate numerele caselor ca să afle pe acela care era însemnat deasupra misivei sale.

— Dumnezeu te scoase înaintea mea, domnule maior! exclamă el văzându-se în fața celui ce aștepta să-i vorbească.

— Unde te duci? îl întreabă acesta rezemându-și spatele de stâlpul unei porți.

— Caut pe cineva; de după amiază de când mă tot învârtesc în loc și nu pot da peste casa unei doamne care trebuie să șadă cam pe aici, după cum mi s-a spus. Nu cumva știi domnia ta, domnule maior, să-mi spui? Mi-ai face un mare bine, mai ales că domnișorul care mi-a dat-o m-a dăruit cu doi galbeni numai să-i aduc răspunsul ce-l așteaptă.

Maiorul Orosin, căci e timpul să dăm un nume acestui necunoscut, abia-și aruncă privirea pe hârtia

ce i-o ținea sub ochi întrevorbitorul său, și inima-i fu pătrunsă ca de un fier rece.

— Să fie cu puțință! murmură el cu o mirare nespūsă. S-ar putea oare?...De cine altul ar putea fi vorba aici!... Oh! Negreșit ea cată să fie!

După acesta, întorcându-se către purtătorul acelei misive intrigatoare:

— Tetine, îi zise, unde șade persoana care ți-a dat scrisoarea aceasta?

— Ei! săracul, domnule maior, răspuse Tetin scărbindu-și fruntea cu-o strâmbătură de nemulțumire; eu te întreb una și domnia ta mă întrebi alta; cine să ne răspundă la amândoi?

— Tetine, repetă maiorul, uită-te în ochii mei și vei vedea dacă vei fi căit spunându-mi ce te întreb.

— Bine! zise acesta surâzând la ideea unei perspective plăcute, e prea lesne! Azi după amiază stam în poartă; un domn trece pe lângă mine și mă întreabă dacă D. Danibal, stăpânul meu e acasă:

— Nu! îi răspunsei eu, și el se duse; dar în același minut un alt domnișor, un tânăr, care auzise numele de care mă întrebă cel dintâi, se opri înaintea mea și mă întreabă și dânsul dacă e domnul acasă! Da, îi răspunsei eu. Atunci...

— Haideți sub streășina acestei căsuțe din curte, zise maiorul Orosin, intrând cel dintâi pe poarta ce-i servise de răzămătoare.

Avea și dreptate: vijelia urla înfuriată și ploaia cădea ca un torent.

Tetin urmă maiorului care se așeză pe prispa casei, sub streășina ei ce se întindea pe deasupra învelitorii unei șure.

— Așa, urmă Tetin...

— Așa, zise maiorul, dar explică-mi pentru ce când te-a întrebat unul din doritorii de a vedea pe stăpânul tău dacă e acasă, i-ai răspuns nu și celui de-al doilea i-ai zis da!

— Pentru că aveam ordin de la stăpânul meu să închid ușa celui dintâi, care, după cum înțelesei de multe ori, venea numai ca să se certe cu domnul, ceea ce-l făcu să nu-l mai poată suferi în urmă...

— Bine, acum urmează ceea ce începuseși.

— Acum urmez! Așa tânărul când auzi că domnul era acasă, îmi dete un bilet să i-l duc și să-i spun că dorea să vadă pe domnul, dacă va voi să-l primească, îi dete-i biletul și-i aduse-i răspuns că era primit. Peste un minut intră la dânsul, dar când ajunse în capul scării își aduse aminte de ceva, stătu în loc pân-a nu deschide ușa, scoase din sânu-i un petic de hârtie pe care scrise c-un plumb câteva cuvinte și-mi dete astă scrisoare pe lângă care alătură și doi galbeni, rugându-mă să mă duc în strada Belvederei, să caut numărul casei ce era însemnat pe deasupra scrisorii, să găsesc o bătrână care ședea acolo și să-i aduc răspuns. Iaca cum a intrat această scrisoare în mâinile mele.

— Și unde a rămas tânărul care ți-a dat-o?

— L-am lăsat acasă.

Maiorul Orosin mai aruncă o ultimă privire asupra acelu bilet, dar pentru întâia oară descoperi că biletul nu era sigilat. O idee care trecu repede prin mintea sa îl făcu s-ascundă biletul în cavitatea mâinii sale și raza unei speranțe satanice ce-i produse astă descoperire, sub masca indiferenței în care știa în unele împrejurări să se adăpostească. Pe urmă, întorcându-se către Tetin:

— Ascultă-mă, Tetine, îi zise c-o aparentă bunăvoință, pentru că îmi ceri ajutorul spre a descoperi locuința unde se află persoana pe care o cauți, iaca, îți voi ajuta s-o găsim împreună, dar mai înainte de aceasta, repede-te mai curând să-mi aduci sau trăsura de-acasă ori vreuna din cele publice din piața cea mai apropiată; altfel turbata de ploaie ce se varsă cu atâta furie deasupra-ne va sta piedică la întreprinderea noastră.

Tetin se depărtă spre a executa ordinul aceluia ce-l făcuse să întrevadă un premiu promis devotării sale.

Maiorul Orosin, rămânând singur, desfășură cu o mișcare convulsivă biletul ce-l ținuse strâns în palmă, și se nevoia să decifreze cuvintele scrise într-însul. Dar aceasta-i era cu neputință; întunericul se făcuse așa de mare încât abia putea zări obiectele cele mai apropiate de dânsul, și lumina fulgerului ce l-ar fi ajutat în intervale a învinge această dificultate nu era pentru dânsul un mijloc atrăgător; către acesta o idee mai expeditivă se înfățișă în mintea sa, și aceasta putea a-i servi mai bine, atât pentru scopul său, cât și pentru a-și schimba locul de unde nu putea înfrunta timpul cel urât care nu contenise încă.

Această idee era de-a cere ospitalitatea proprietarului sau proprietarei care locuia în căscioara în tinda căreia s-adăpostise, și a aștepta acolo cu urechea la pândă sosirea trăsorii după care trimisese.

Încurajat de perspectiva acestei idei, se apropie de ușa intrării și bătu de două ori într-însa.

Nimeni nu răspunse.

Maiorul repetă acea bătaie de două trei ori.

Aceeași tăcere primi și celei de pe urmă încercări.

— Poate zgomotul din afară nu lasă să ajungă înăuntru sunetul degetului meu, zise el.

Atunci se puse să împingă acea ușă, care neavând nevoie de multă întreprindere se deschise îndată.

Capitolul II

DOUĂ STILETE

Intrând în casă, maiorul Orosin se află singur într-o cameră deșertă și întunecoasă, dar a cărei boltă se luminează puțin de flacăra ce se deșteaptă pe un tăciune din cămin la suflarea vântului produs din deschiderea ușii. Peste un minut însă acea flacăra amortește din nou și stingându-se lăsa încăperea cufundată în întunecimea sa de mai înainte. Peste un alt minut, o ușă din mijloc, care se deschise, lăsa să pătrundă o nuanță de lumină din camera laterală, și o figură uscățivă și înaltă își desemnă profilul pe unul din[tre] pereții acelei camere. Aceasta era figura unei femei, a patroanei care locuia într-acea casă, și care, auzind intrarea unui om, venea în pragul ușii ce o despărțea de cealaltă cameră ca să vadă pe cel ce intrase.

Amândouă aceste personaje se opriră pe pragul ușii, față în față unul cu altul, având încă mâna pe cheia ușii, și îndoindu-se de a face un pas înainte, străinul așteptând să audă o vorbă din partea doamnei de casă, aceasta așteptând lumina unei lămpi ce zisese să-i aducă spre a putea cunoaște personajul cel mut care intrase în casa sa.

Amândouă aceste așteptări se prelungiră.

— Cine este? încercă atunci să întrebe doamna de casă în nerăbdarea ei.

Dar în momentul acela un fulger, care se ivi fără veste, inundă cu lumina sa figurile lor.

Un țipăt înspăimântător ieși deodată din pieptul acestor doi indivizi care se retraseră cu doi pași în lături la vederea aceluia fulger ce-i acoperise cu palida sa lumină.

Văzând cineva înspăimântarea acestor doi oameni, căderea lor pe spate și strigătul cel înfiorător ce o însoțise, ar fi zis fără îndoială că amândoi au fost loviți de trăsnetul ce căzuse cu câteva secunde mai înainte.

Lampa comandată sosea în minutul acesta: o femeie din casă, tremurând de spaima ce-i făcuse îndoi-tul strigăt ce-l auzise, o depuse pe o masă; dar înainte de-a se informa despre ceea ce se întâmplase, doamna sa o concedie cu un gest.

Atunci, rezemându-se de spatele unui fotoliu învechit, comprimându-și bățile pieptului cu mâna dreaptă și cu cea stângă ținându-se de brațul aceluși fotoliu, înspăimântata femeie își ținu ochii înfipti în ochii cei speriați ai maiorului, ca și cum s-ar fi nevoit a pătrunde printr-înșii cugetul cel ascuns al aceluși om.

Din partea-i, acesta, observându-și poza în care păru surprins, sta mereu în picioare cu spatele la ușa pe care intrase și încremenit de căutăturile privitoarei sale, ca de ale unui șarpe ce vrea să magnetizeze o pasăre dintr-un cuib vecin cu dânsul.

Într-această stare se aflau amândoi, privindu-se între dânșii cu o mirare sălbatică fără a zice nimic și așteptând fiecare să vorbească celălalt, spre a-i scoate din acea stare încurcată în care se aflau, când patroana casei, rupând cea dintâi tăcerea, adresă maiorului următoarele cuvinte:

— Mă recunoști, domnule?

— Nu! răspunse acesta luând o hotărâre nestrămutată.

— Nu! repetă ea cu o stranie mirare; atunci te recunosc eu! urmă ea după un scurt interval.

— Nu cred! zise maiorul întorcându-și fața și plecându-și ochii cu o mișcare instinctivă; nu cred să ne mai fi întâlnit vreodată în viața noastră... pe cât îmi aduc aminte.

— Fă bine atunci și pretinde de la memoria domniei tale a fi mai serioasă și a nu glumi în niște momente așa de grave.

— E absurd, murmură maiorul, și îți repet că memoria nu mă înșeală: te văd pentru prima oară, și nu cred să mai fie a doua, pentru domnia ta, în care să mă fi văzut.

— Ei bine! zise întrevorbitorul aceluși om înspăimântată de nerușinarea cu care-l auzea mințind, îți voi ajuta eu a-ți rechema suvenirile câte puțin. Mai întâi te invit a-ți descoperi capul înaintea văduvei baronului Oros Silvani.

Maiorul își aduse aminte că nu se descoperise intrând într-o casă străină, și îndeplini îndată astă formalitate de bună-cuviință.

— Acum, urmă văduva Silvani, după ce ai aflat numele meu, îți voi spune că acela ce-l porți este baronul Orosin, în locul simplului nume de Frederic Orsin, pe care l-ai avut mai înainte, și pe care, ca să-l decorezi cu titulatura de baronie, ai făcut patriei inamicilor noștri un serviciu de mare preț, cumpărând acea titulatură cu sângele ce l-ai vărsat, nu din venele tale, ci din venele cele nobile ale soțului meu, colonelul Silvani!

— E o minciună! E o calomnie nerușinată și infamă! strigă maiorul dizpozându-se a deschide ușa ca să iasă.

Un gest amenințător al văduvei Silvani îl ținu în loc.

— Umbli să fugi, domnule baron? Dacă e o calomnie sau o minciună ceea ce s-a zis în contra domniei tale, pentru ce vrei să te depărtezi? Pentru ce n-ai curajul a suferi să vorbim amândoi despre astă calomnie, cu sânge rece și râzând de cei care au cutezat a inventa o asemenea monstruozitate pentru un om drept cum te crezi? Dacă zici că nu mă cunoști și că

nimic nu-ți aduce aminte că ființa mea a făcut o epocă în viața domniei tale, pentru ce, când fulgerul a venit a-mi lumina figura în ochi-ți, ai scos acel srigăt înfiorător și era să cazi pe spate văzându-mă?

— Am crezut că văd o fantasmă... sunt superstițios.

— Infame! Da, ai văzut o fantasmă, e tot ce a rămas din frumoasa și tânăra Antistela; da, acum sunt o fantasmă care te va persecuta în toată viața ce va mai trăi, spre a face din a ta un șir de torturi și de amărăciuni neîntrerupte, precum ai făcut din a mea de când ai smuls de la coastele mele un soț iubit, a cărui moarte pare că m-a despărțit și de doi copilași ce mi-au rămas de la dânsul: un fiu, pentru care sunt mai multe posibilități c-a fi pierit în revoluția maghiară de la 1848, luptându-se pentru naționalitatea patriei sale, și o fiică care umblă rătăcită căutându-mă și pe care o caut în deșert de șase ani în toate colțurile Europei...

— Ce vrei cu mine? întrebă, în fine, maiorul, pierzându-și răbdarea.

— Ceea ce voi, scelerate, ți-am spus: ceea ce voi e de a răzbuna pe soțul meu asasinat; iaca ce voi!

— Și cu ce probe te vei servi întru aceasta?

— Probe! Ai zis probe! Smintitule! Crezi că am nevoie de probe pentru a reuși? Crezi că chiar de aș fi nevoită a alerga la un asemenea mijloc, el mi-ar lipsi? Nu posed oare pașaportul pe care l-ai uitat în cortul stăpânului tău? Pașaportul în care se cuprind semnele tale caracteristice și semnătura ta? N-am în mâinile mele stiletul (stiloul) gravat cu numele tău al cărui tăiș brațul tău cel spurcat îl cunoaște cât prețuiește? Am nevoie de mai multe probe?

Maiorul ascundea, pe cât putea, paloarea ce-i acoperea fața.

— Cu ce ai cuteza oare să desființezi autenticitatea acestor martori elocvenți? urmă văduva Silvani apropiindu-se de dânsul și privind-l cu sarcasm.

— C-un ce echivalent, răspuse maiorul afectând un aer de triumf; hârtie pentru hârtie, armă pentru armă: în contra pașaportului cu care crezi că poți să-mi faci vreun rău voi produce un act de acuzare, în contra, fiica domniei tale nu se va putea apăra pentru asasinarea căpitanului de gardă Henric Durstall, nepotul principelui W***. Acest act e investit cu șapte semnături foarte onorabile și de tot creditul. În contra stiletului cu care mă ameninți am propriul stilet al domnișoarei Silvani, cu care s-a comis crima de care vorbii și pe care e gravat numele ei.

— Minți! strigă c-un glas de tunet dureroasa mamă după ce ascultă cu o curiozitate nesățioasă zisele întrevorbitorului ei. Minți! adăugase ea peste un minut; fiul meu care cunoaște mai bine toată împrejurarea de care vorbești, mi-a spus amănuntele acestei scene în ajunul plecării sale pentru lupta unde fusese chemat, și, dacă nu mă înșel, el posedă chiar actul de constatare a morții lui Durstall.

Maiorul Orostin încruntă sprânceana și mâna sa, care mângâia de câteva minute mânerul spadei sale, făcu o mișcare involuntară, parcă ar fi vrut să tragă acea spadă ca să se răzbune asupra capului doamnei Silvani pentru insulta ce-i făcea.

— A! Mă și ameninți acum! zise cu ironie nobila femeie pătrunzându-l cu privirile ei; vrei să mă ameninți? Dar nu știi că nu mă tem de nimic?...

— Te înșeli, e ceva de care să te temi, de care s-au temut mai toți oamenii și de care toată lumea, pe cât va fi ea lume cum a fost, se va teme totdeauna.

— Vrei să zici de sabia cu care ești încins? Nu e așa? zise c-un surâs amar doamna Silvani.

— Dar ești de carne și de oase! răspuse maiorul aprinzându-se din ce în ce mai mult.

— Ei bine, să-ți explic pentru ce nu mă tem. Să presupunem că, ajutat de astă singurătate, ai putea să